

Kişisel kullanım amacıyla alınan aracın aktifleştirilmesi durumunda aracın maliyet bedeline kullanılmış bulunan kredinin faizinin eklenip eklenmeyeceği ile söz konusu araçla ilgili amortisman uygulaması hk.

Belge türü	Özelge
Kanun	VERGİ USUL KANUNU
Özelge no	B.07.1.GİB.4.35.18.02-1744-459
Tarih	14.09.2011

T.C.

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI

İZMİR VERGİ DAİRESİ BAŞKANLIĞI

Mükellef Hizmetleri Usul Grup Müdürlüğü

Sayı : B.07.1.GİB.4.35.18.02-1744-459

14/09/2011

Konu : Binek otomobilin aktife alınması

İlgide kayıtlı dilekçenizin incelenmesinden, Vergi Dairesinin mükellefi olduğunuz, .../2010 tarihinde serbest meslek faaliyetinde bulunmak üzere mükellefiyet tesis ettirdiğiniz, kullanmakta olduğunuz binek otomobili .../2007 tarihinde taşıt kredisi kullanarak ... TL bedel ile satın aldığınız, kullanmış olduğunuz kredinin vadesinin .../2011 tarihinde sona ereceğini ve söz konusu binek otomobili envantere kaydedeceğinizi belirterek, aracın maliyet bedeline kullanmış olduğunuz kredinin faizinin eklenip eklenmeyeceği, söz konusu araçla ilgili amortisman uygulaması ile 2010 yılında ayrılacak ve gider yazılacak amortisman tutarının ne olacağı hakkında Başkanlığımızdan görüş talep ettiğiniz anlaşılmıştır.

213 sayılı Vergi Usul Kanununun 262 nci maddesinde; "Maliyet bedeli, iktisadi bir kıymetin iktisap edilmesi veyahut değerinin artırılması münasebetiyle yapılan ödemelerle bunlara müteferri bilumum giderlerin toplamını ifade eder." şeklinde hükme yer verilmiştir.

Öte yandan, Kanunun 269 uncu maddesinde; "İktisadi işletmelere dahil bilumum gayrimenkuller maliyet bedelleri ile değerlendirir. Bu kanuna göre, aşağıdaki yazılı kıymetler gayrimenkuller gibi değerlendirir:

1. Gayrimenkullerin mütemmim cüzüleri ve teferruatı;
2. Tesisat ve makinalar;
3. Gemiler ve diğer taşıtlar;
4. Gayrimaddi haklar" hükmü yer almaktadır.

Diğer taraftan, anılan Kanunun 270 inci maddesinde ise, gayrimenkullerde maliyet bedeline giren giderlerden bahsedilmiştir. Söz konusu maddede, "Gayrimenkullerde, maliyet bedeline, satınalma bedelinden başka, aşağıda yazılı giderler girer:

1. Makine ve tesisattan gümrük vergileri, nakliye ve montaj giderleri;
2. Mevcut bir binanın satın alınarak yıkılmasından ve arsasının tesviyesinden mütevellit giderler.

Noter, mahkeme, kıymet takdiri, komisyon ve tellaliye giderleri ile Emlak Alım ve Özel Tüketim Vergilerini maliyet bedelini ithal etmekte veya genel giderler arasında göstermekte mükellefler serbesttirler." şeklinde hükme yer verilmiştir.

213 sayılı Vergi Usul Kanununun 320 nci maddesinde ise, işletmelere ait binek otomobillerinin aktife girdiği hesap dönemi için ay kesri tam ay sayılmak suretiyle kalan ay süresi kadar amortisman ayrılacağı, amortisman ayrılmayan süreye isabet eden bakiye değer, itfa süresinin son yılında tamamen yok edileceği hükme bağlanmıştır.

Aynı Kanunun Geçici 5 inci maddesinde de "Bu kanunun mer'iyete girdiği tarihte veya mütaakıp yıllarda ticari, zirai veya mesleki kazançları dolayısıyla yeniden Gelir Vergisine girecek veya basit usulden gerçek usule geçecek olan mükellefler ile öteden beri faaliyete devam eden serbest meslek erbabınının amortismanına tabi iktisadi kıymetleri maliyet bedeli, maliyet bedeli bilinmiyorsa bizzat kendilerince alış tarihindeki rayice göre tahmin olunacak bedeli ile değerlendirir. Şu kadar ki, bu kıymetlerin alış tarihleri ile mükellefiyete giriş veya gerçek usule geçiş tarihi arasındaki yıllara ait amortismanlar tutarı bu değerden düşölür ve bakiyesinin amortismanına devam olunur.

Mükellefçe tahmin olunacak bedelin fazla hesaplandığının tesbiti halinde bundan dolayı adına ceza kesilmez." hükmüne yer verilmiştir.

Diğer taraftan, 193 Sayılı Gelir Vergisi Kanununun "Mesleki Giderler" başlıklı 68 inci maddesinde, serbest meslek kazancının tespitinde hangi giderlerin hâsılattan indirilebileceği belirtilmiş, mezkur maddenin (4) numaralı bendinde de mesleki faaliyette kullanılan tesisat, demirbaş eşya ve envantere dahil taşıtlar için Vergi Usul Kanunu hükümlerine göre ayrılan amortismanların (amortismanı tâbi iktisadi kıymetlerin elden çıkarılması halinde aynı Kanunun 328 inci maddesine göre hesaplanacak zararlar dahil) serbest meslek kazancının tespitinde hasılatattan indirileceği hükme bağlanmıştır.

Ayrıca, konuyla ilgili olarak yayımlanan 163 Sıra No'lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği'nde;

"1- Yatırımların finansmanında kullanılan kredilerle ilgili faizlerden kuruluş dönemine ait olanların sabit kıymetle birlikte amortisman yoluyla itfa edilmek üzere yatırım maliyetine eklenmesi gerekmekte; işletme dönemine ait olanların ise, ilgili bulundukları yıllarda doğrudan gider yazılması ya da maliyete intikal ettirilmek suretiyle amortismanı tabi tutulması,

2- Döviz kredisi kullanılarak yurt dışından sabit kıymet ithal edilmesi sırasında veya sonradan bu kıymetlere ilişkin borç taksitlerinin değerlemesi dolayısıyla ortaya çıkan kur farklarından, sabit kıymetin iktisap edildiği dönem sonuna kadar olanların, kıymetin maliyetine eklenmesi zorunlu bulunmakta; aynı kıymetlerle ilgili söz konusu dönemden sonra ortaya çıkan kur farklarının ise, ait oldukları yıllarda doğrudan gider yazılması ya da maliyete intikal ettirilerek amortisman konusu yapılması, mümkün bulunmaktadır." şeklinde açıklamaya yer verilmiştir.

Ayrıca konuyla ilgili olarak, 221 seri numaralı Gelir Vergisi Kanunu Genel Tebliği'de de açıklamalara yer verilmiş olup, "Binek Otomobillerinin Amortismanları ve Giderleri" başlıklı 4.2. bölümünde,

"34. Gelir Vergisi Kanununun 68 inci maddesinin 10 numaralı bendinde yapılan değişiklik ile(6) 1.1.1999 tarihinden itibaren serbest meslek erbabı, envantere dahil olan binek otomobillerinin giderlerini ve Vergi Usul Kanunu hükümlerine göre ayrılan amortismanlarını gider olarak hasılatattan indirebileceklerdir. Bu nevi giderlerin hasılatattan indirilebilmesi için söz konusu binek otomobillerin envantere dahil edilmesi şarttır.

35. Öteden beri faaliyette bulunan serbest meslek erbabı, işlerinde kullandıkları halde envanterlerine dahil etmedikleri binek otomobillerini maliyet bedeli ile envanterlerine dahil edebileceklerdir. Maliyet bedelinin tespit edilememesi veya bilinmemesi halinde binek otomobilleri, mükellefler tarafından alış tarihindeki rayice göre tahmin olunacak bedeli ile envantere dahil edilecektir.

36. Bu şekilde envantere dahil edilecek binek otomobillerin maliyet bedeli veya alış tarihindeki rayice göre tahmin olunacak bedelinden, otomobilin iktisap tarihinden envantere alınma tarihine kadar ayrılması gereken amortisman tutarlarının indirilmesi gerekmektedir. Dolayısıyla amortisman süresinin başlangıcı binek otomobilinin iktisap edildiği tarih olacaktır. Amortisman süresi dolmamış ise kalan süre

için amortisman ayrılacaktır." şeklinde açıklamalara yer verilmiştir.

Yukarıda yer alan hüküm ve açıklamalara göre:

Mükellefiyetinizin tesis edilmesinden evvel iktisap etmiş olduğunuz aracı, maliyet bedelinin biliniyor olmasından dolayı maliyet bedeli ile envantere dâhil etmeniz gerekmektedir. Ancak, bu bedelden, otomobilin iktisap tarihinden envantere alınma tarihine kadar ayrılması gereken amortismanların düşülmesi gerekmektedir. Bu işlemten sonra, Bakanlığımızca belirlenen faydalı ömre (5 yıl) göre amortisman süresi sona ermemişse kalan süre için amortisman ayrılacak ve 2007 yılındaki kıst dönem uygulaması nedeniyle amortisman ayrılmayan süreye isabet eden bakiye değer, itfa süresinin son yılında tamamen yok edilecektir.

Diğer taraftan, maliyet bedelinin tespitinde, kullanılan kredi dolayısıyla ödenen faizlerin 2007 yılı sonuna kadarki döneme isabet eden kısmının maliyete eklenmesi zorunlu olup, sonraki dönemlere isabet eden faizlerin eklenmesi ise ihtiyaridir. Buna göre, sonraki dönemlere isabet eden faizlerin maliyete eklenmesi seçeneği tercih edilirse, iktisap tarihi ile envantere alınma tarihi arasındaki devre için düşülen amortismanların hesabında maliyete ilave edilmiş olan bu faizlerin de dikkate alınması gerekecektir. Bu durumda, envantere alınma tarihinden sonra kalan faydalı ömürde (2010 ve 2011), bu yıllara isabet eden faizler, aracın bedelinin amortismanına tâbi tutulması suretiyle giderleştirilmiş olacaktır.

Faizlerin maliyete eklenme seçeneği tercih edilmezse, sadece ilk yılın sonuna kadarki faizler maliyete eklenmiş olacağından, amortismanların düşülmesinde bu tutarın dikkate alınması, envantere alınma tarihinden sonraki dönemlere isabet eden faizlerin de ilgili oldukları dönemlerde (2010, 2011 ve 2012) doğrudan gider kaydedilmesi icap etmektedir.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

(*) Bu Özelge 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 413.maddesine dayanılarak verilmiştir.

(**) İnceleme, yargı ya da uzlaşmada olduğu halde bu konuya ilişkin olarak yanlış bilgi verilmiş ise bu özelge geçersizdir.

(***) Talebiniz üzerine tayin edilmiş olan bu özelgeye uygun işlem yapmanız hâlinde, bu fiilleriniz dolayısıyla vergi tarh edilmesi icap ederse, tarafınıza vergi cezası kesilmeyecek ve tarh edilen vergi için gecikme faizi hesaplanmayacaktır.